

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ
ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPUBLIC OF SERBIA
MINISTRY OF ENVIRONMENTAL PROTECTION

ENVIRONMENTAL
PROTECTION AGENCY

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION

2019

ISSN 2560-4384 (Online)

Република Србија
Министарство заштите животне средине
Агенција за заштиту животне средине

ИЗВЕШТАЈ О ЕКОНОМСКИМ ИНСТРУМЕНТИМА
ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ
У РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ
2019.

▪ ИНДИКАТОРСКИ ПРИКАЗ ▪

БЕОГРАД, 2021. ГОДИНЕ

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
Environmental Protection Agency

REPORT ON ECONOMIC INSTRUMENTS
FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION
IN THE REPUBLIC OF SERBIA
2019

▪ INDICATORS REVIEW ▪

BELGRADE, 2021.

Издавач:

Министарство заштите животне средине - Агенција за заштиту животне средине

За издавача:

Филип Радовић, директор, Агенција за заштиту животне средине

Уредник:

Маја Крунић Лазић

Извештај припремила:

Маја Крунић Лазић

Превод:

Маја Крунић Лазић

Милица Лазић, студент мастер студија Електротехничког факултета Универзитета у Београду

Техничка обрада и дизајн корица:

Маја Крунић Лазић

Милица Лазић, студент мастер студија Електротехничког факултета Универзитета у Београду

Ова публикација у целини или у деловима не сме се умножавати, прештампавати или дистрибуирати у било којој форми или било којим средством без дозволе издавача. Сва права за објављивање задржава издавач по одредбама Закона о ауторским правима.

ISSN 2560-4384 (Online)

Publisher:

Ministry of Environmental Protection - Environmental Protection Agency

For the publisher:

Filip Radović, director, Environmental Protection Agency

Editor:

Maja Krunić-Lazić

Report preparation:

Maja Krunić-Lazić

Translation:

Maja Krunić-Lazić

Milica Lazić, School of Electrical Engineering, University of Belgrade, MSc student

Technical and cover design:

Maja Krunić-Lazić

Milica Lazić, School of Electrical Engineering, University of Belgrade, MSc student

This publication, in whole or in part may not be reproduced, reprinted or distributed in any form or by any means without the publisher's permission.

All rights reserved by the publisher to publish under the provisions of the Copyright Law.

ISSN 2560-4384 (Online)

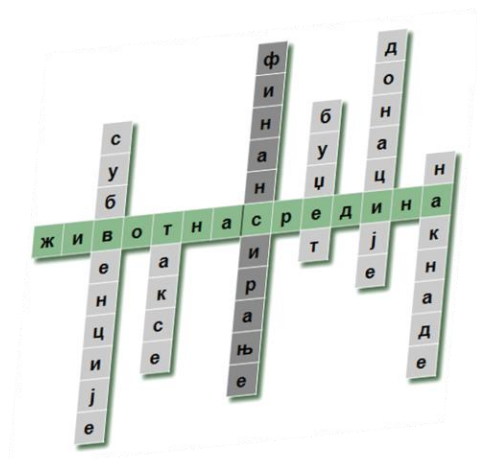

САДРЖАЈ
CONTENTS

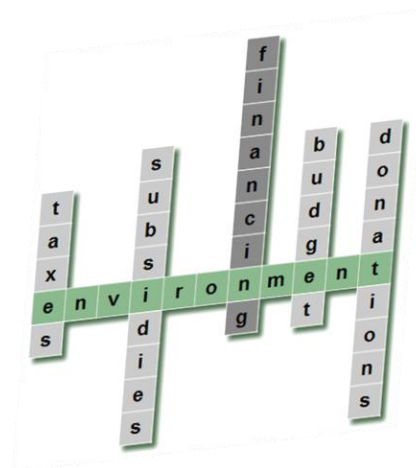
Увод.....	7
Introduction.....	7
Економски инструменти.....	9
Economic instruments.....	9
Издаци из буџета.....	10
Expenditures from the budget.....	10
Приходи од накнада и такси.....	11
Revenues from fees and charges.....	11
Улагања привредних сектора у заштиту животне средине.....	17
Investments economic sectors in environmental protection.....	17
Средства за субвенције и друге подстицајне мере.....	20
Funds for subsidies and other incentives.....	20
Међународне финансијске помоћи.....	23
International financial support.....	23
Инвестиције и текући издаци.....	26
Investments and current expenditures.....	26
Закључак.....	29
Conclusion.....	29

Увод

Introduction

Публикација даје приказ економских инструмената за заштиту животне средине у Републици Србији у 2019. години на бази доступних података, што представља индиректно увид у остварење циљева и мера политике заштите животне средине који су дефинисани стратешким и планским документима, као што су Национални програм заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 12/10) и Национална стратегија за апроксимацију у области животне средине ("Службени гласник РС", број 80/11).

Статистички подаци о расходима за заштиту животне средине омогућавају идентификавање и мерење одговора друштва на бригу о животној средини и начин финансирања.

Индикатори приказани у овој публикацији су рађени према Правилнику о Националној листи индикатора заштите животне средине ("Службени гласник РС", број 37/11):

- * Издаци из буџета
- * Приходи од накнада и такси
- * Улагања привредних сектора у заштиту животне средине
- * Средства за субвенције и друге подстицајне мере
- * Међународне финансијске помоћи
- * Инвестиције и текући издаци

The publication provides an overview of economic instruments in the environmental sector in the Republic of Serbia in 2019 based on available data, thus indirectly providing a view into achieved goals and measures of environmental policy defined in strategic and planning documents, such as National Environmental Protection Programme (Official Gazette of RS, no. 12/10) and National Environmental Approximation Strategy for Serbia (Official Gazette of RS, no. 80/11).

Statistics on environmental protection expenditure enable identification and measurements of society's response to environmental concerns and ways of financing.

Indicators presented in this publication have been developed according to the Rulebook on the National Environmental Indicators List (Official Gazette of RS, no. 37/11):

- * Expenditures from the budget
- * Revenues from fees and charges
- * Investments from economic sectors into environmental protection
- * Funds for subsidies and other incentives
- * International financial support
- * Investments and current costs

Индикатори се сврставају према стандардној DPSIR шеми за извештавање (Driving-Pressure-State-Impact-Response), која се данас користи у земљама ЕУ како би се приказали Покретачки фактори, Притисци, Стање, Утицај и Реакција - Одговори друштва на промене у животној средини.

Сви наведени индикатори у публикацији, у односу на DPSIR шему, припадају "Реакцијама", односно приказују одговор и мере државе и друштва.

У Извештају Европске Комисије о напретку Србије за 2020 (Извештај обухвата период од марта 2019. до марта 2020. године), остају исте препоруке као и у Извештају за 2019. годину. Србија би нарочито требало значајно да повећа амбиције у области постизања зелене транзиције, те да настави да се концентрише на:

- Повећавање административних и финансијских капацитета републичких и локалних институција и органа, нарочито Агенције за заштиту животне средине и инспекције за заштиту животне средине;
- Вршење расподеле и коришћење средстава приходованих од накнада за заштиту и унапређење животне средине у сврхе заштите животне средине.

The indicators are classified according to standard DPSIR reporting scheme (Driving-Pressure-State-Impact-Response), which is nowadays used in the EU countries so as to present Drivers, Pressures, State, Impact and Response – reactions of the society to environmental change.

All the above indicators in this publication, as per DPSIR scheme, belong to „Response“, i.e. they demonstrate the response and measures of the state and society.

In the European Commission Progress Report for the Republic of Serbia for 2020 (covering the period from March 2019 to March 2020), the recommendations remain the same as in the Report of 2019. Serbia should considerably step up ambitions towards a green transition and continue focusing on:

- Enhancing administrative and financial capacities of the public central and local administration authorities, in particular the Environmental Protection Agency and environmental inspections;
- Distributing and utilising income from environmental fees for environmental protection and improving the environment for the purposes of environmental protection.

Економски инструменти

Ефикасан систем економских инструмената треба да обезбеди подстицање смањења загађења, а увођење адекватних финансијских механизма да мотивише улагања у животну средину. У том циљу морају се успоставити економски механизми који благовремено и јасно дају сигнале загађивачима и крајњим потрошачима робе и услуга да постоје економске користи од улагања у заштиту животне средине.

Са економског становишта економски инструменти треба да:

- утичу на најрационалније коришћење ресурса;
- буду интегрални део укупне стратегије развоја, посебно технолошког развоја;
- су законски дефинисани и тржишно засновани и да ефикасно показују предности заштите животне средине.

Главни извор финансирања животне средине је буџет Републике Србије, а расподела средстава зависи од билансних могућности буџета. Остали извори финансирања укључују општинске буџете, приходе од накнада и такси, финансијска средства привреде, а средства се још могу обезбеђивати и путем донација, кредита, средстава међународне помоћи, средстава из инструмената, програма и фондова ЕУ, УН и међународних организација.

Економски инструменти који се примењују у Републици Србији су: накнаде и таксе, као и подстицајна средства и субвенције.

Economic instruments

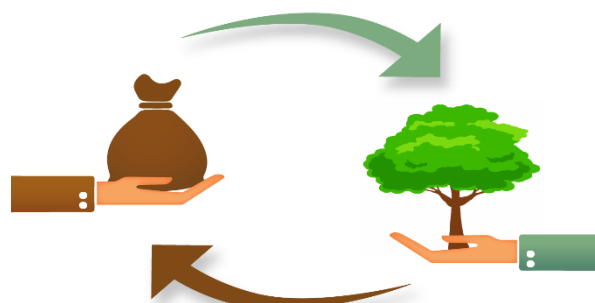
An efficient system of economic instruments should encourage reduction of pollution, while introducing adequate financial mechanisms to motivate environmental investments. In order to achieve that, economic mechanisms must be established to signal timely and clearly to polluters and end-users of goods and services that there are economic benefits of investing in environmental protection.

From economic point of view, economic instruments should:

- affects the most rational use of resources;
- be an integral part of the overall development strategy, especially of technological development;
- be defined by law and market based, efficiently indicating advantages of environmental protection.

The main source of financing environmental protection is the budget of the Republic of Serbia, and distribution of funds depends on the budget balance options. Other sources include municipal budgets, revenues from charges and fees, commercial sector funds. Funds can also be provided from donations, loans, international aid, instruments, programmes and funds from the EU, UN and other organisations.

Economic instruments applied in the Republic of Serbia include charges and fees, as well as incentives and subsidies.

Издаци из буџета

Expenditures from the budget

Кључне поруке:

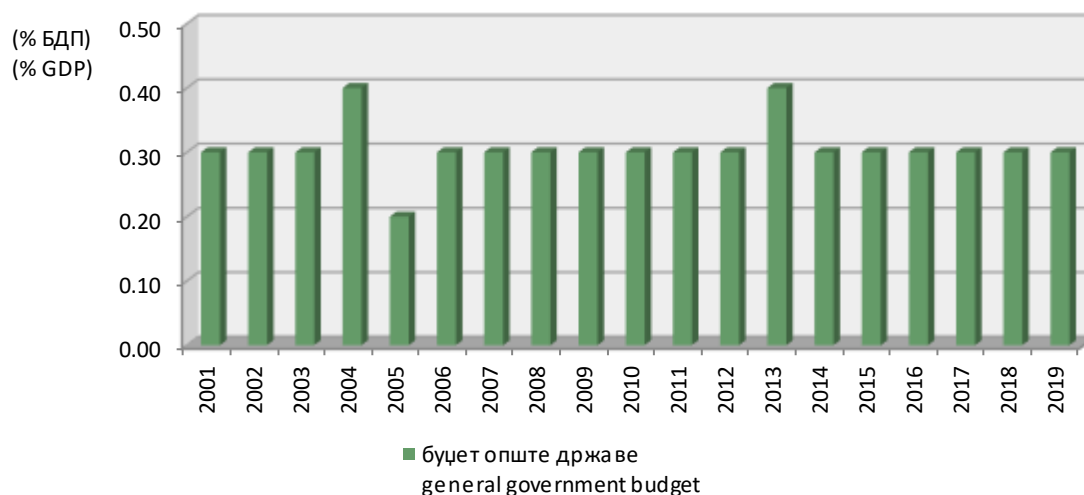
- Процењени издаци из буџета 2019. године износили су око 0,3% бруто домаћег производа (БДП).

Key recommendations:

- Estimated expenditures from the budget for 2019 amounted to approximately 0.3% of GDP.

Индикатор се односи на све издатке буџета Републике Србије који су извршени са функције "заштита животне средине".

This indicator pertains to expenditures from the budget of the Republic of Serbia disbursed from the "environmental protection" budgetary function.

Слика 1. Издаци из буџета
Figure 1. Expenditures from the budget

На основу података Министарства финансија, према функционалној класификацији расхода на нивоу сектора државе (република, локални ниво власти и ванбуџетски фондови) у 2019. години за заштиту животне средине, према процени, издвојено је око 0,3% БДП, што је на истом нивоу као и у 2018. години (Слика 1).

Расходи буџета Републике Србије за заштиту животне средине у 2019. години износили су око 0,1% БДП, док су, према процени, расходи намењени заштити животне средине на локалном нивоу власти (буџет АП Војводине и буџети општина и градова) износили око 0,2% БДП.

Извор података: Министарство финансија

Based on the data of the Ministry of Finance, according to the functional classification of expenditures at the state level (republic, local and extra-budgetary funds), for environmental protection in 2019 approximately 0.3% GDP was allocated, which is a similar amount to that in 2018 (Figure 1).

Environmental costs from the budget of the Republic of Serbia in 2019 amounted to 0.1% GDP, while expenditures for environmental protection at local government level (Autonomous Province of Vojvodina and towns and municipalities' budgets) were estimated to be approximately 0.2 % GDP.

Data source: Ministry of Finance

Приходи од накнада и такси

Revenues from fees and charges

Кључне поруке:

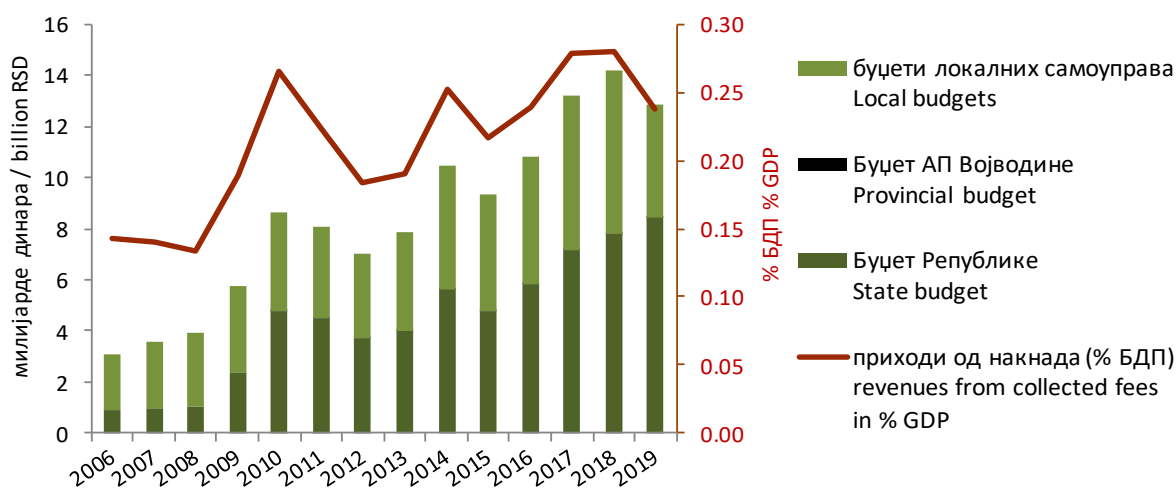
- Укупни приходи од накнада које се односе на заштиту животне средине у 2019. години износили су 12,85 милијарди динара, што чини 0,24% БДП.

Key messages:

- Total revenues from environmental fees amounted in 2019 to RSD 12,85 billion, or 0.24% GDP.

Накнаде су један од економских инструмената заштите животне средине, чији је циљ промовисање смањења оптерећења животне средине коришћењем принципа "загађивач плаћа" и "корисник плаћа".

Fees are one of environmental economic instruments, aim of which is to promote reduction of environmental pressures by applying the "polluter pays" and "user pays" principles.

Слика 2. Приходи буџетских фондова за животну средину на свим нивоима, од накнада за заштиту и унапређивање животне средине
Figure 2. Revenues from budget environmental funds collected at all levels, from fees for environmental protection and improvement

Према подацима Управе за трезор, у 2019. приходи од накнада износе 12,85 милијарди динара (0,24% БДП), што је мање у односу на претходну годину, када су износили 14,19 милијарди динара. Ови приходи су распоређени буџету Републике у износу од 8,43 милијарде динара, буџету Аутономне Покрајине Војводине 14,09 милиона динара и буџетима градова и општина 4,4 милијарде динара (Слика 2).

Највећи допринос имају накнаде од емисија SO₂, NO₂, прашкастих материја и одложеног отпада (6,27 милијарди динара), накнада за производе који после употребе постају посебни токови

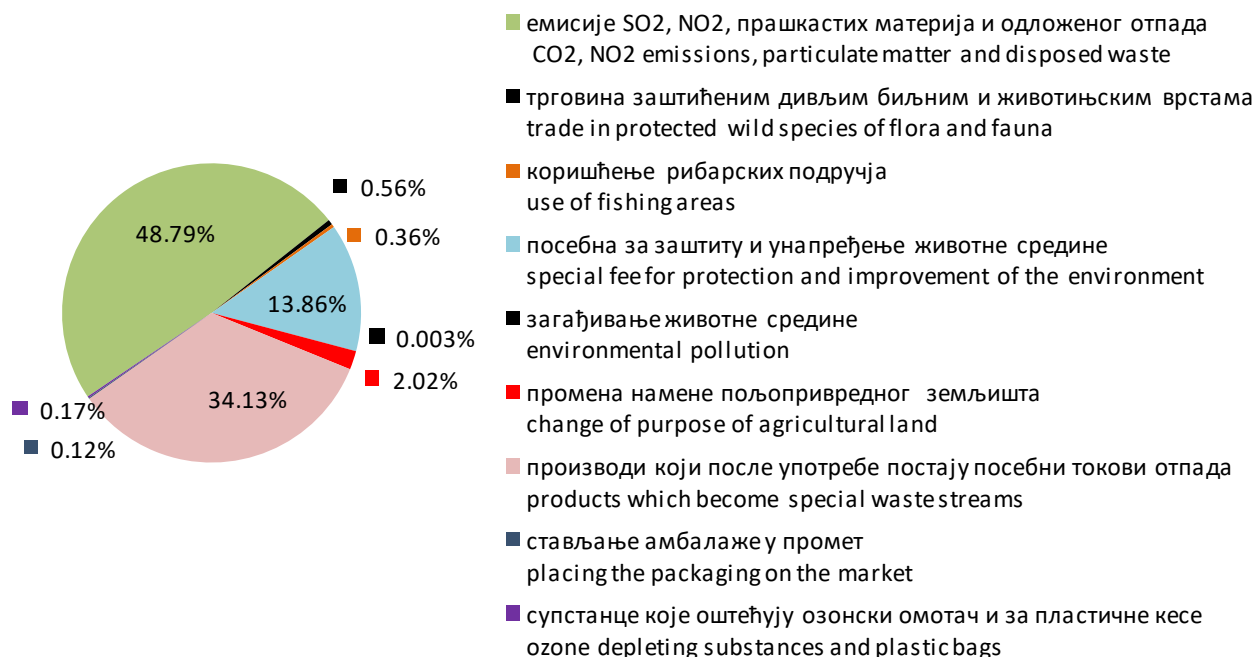
According to the data of the Treasury Administration, in 2019 revenues from fees amounted to RSD 12,85 billion (0.24% GDP). These revenues were distributed among the state budget, in the amount of 8,43 billion RSD, Environmental budgetary fund for environmental protection of the Autonomous Province of Vojvodina, in the amount of 14,09 million RSD, and local environmental budgetary funds, in the amount of 4,4, billion RSD (Figure 2).

The greatest shares belong to SO₂, NO₂, particulates and disposed waste (RSD 6.27

отпада (4,39 милијарди динара) и посебна накнада за заштиту и унапређивање животне средине (1,78 милијарди динара) (Слика 3).

billion), fees for products which become waste upon the use thereof (RSD 4.39 billion) and special fee for the protection and improvement of environment (RSD 1.78 billion) (Figure 3).

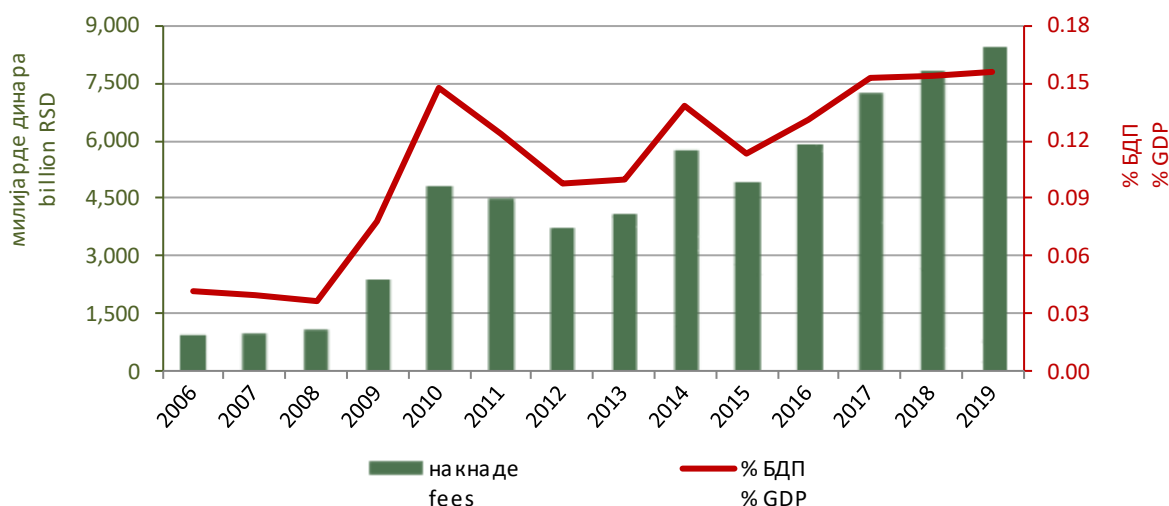
Слика 3. Структура прихода од накнада 2019. године
Figure 3. The structure of fee income in 2019

Приходи Зеленог фонда износе 8,18 милијарди динара). Ради се о накнадама за:

- загађивање животне средине, а обухватају накнаде за супстанце које оштећују озонски омотач, емисије оксида сумпора и оксида азота, прашкасте материје, произведени или одложени отпад и пластичне кесе (приходи су 60% укупне висине ових накнада);
- производе који после употребе постају посебни токови отпада (целокупна накнада представља приход Републичког буџета);
- амбалажу и амбалажни отпад (целокупна накнада представља приход Републичког буџета).

Green fund revenues amounted to RSD 8.18 billion (0.15% of GDP). These include fees for:

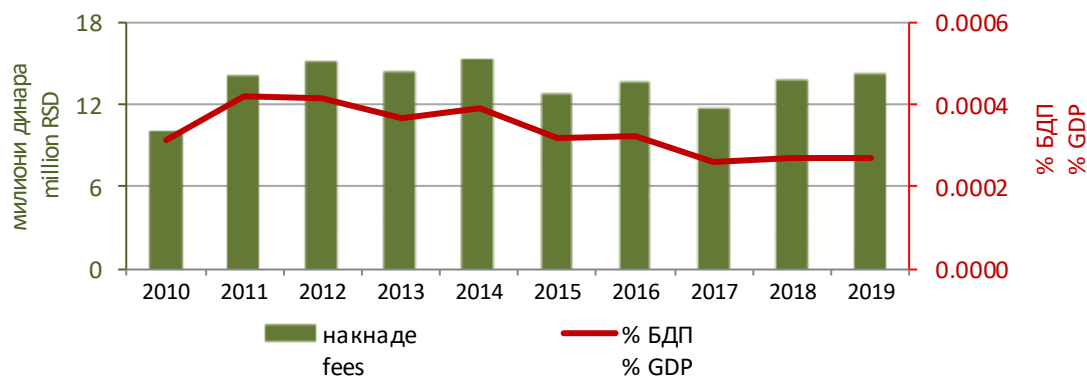
- environmental pollution, covering fees for ozone layer damaging substances, emissions of sulfur oxides and nitrogen oxides, powdery substances, manufactured or disposed and plastic bags (incomes were 60% of the total amount of these fees);
- products that after use become special waste streams (100% of the fees are the income of the state budget);
- packaging and packaging waste (100% of the fees are the income of the state budget).

Слика 4. Приходи републичког буџета од накнада
Figure 4. State budget revenues from collected fees

Буџетски фонд за заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине прикупља накнаде за коришћење рибарског подручја (које су у целостности његов приход), који су 2019. године износили 14,09 милиона динара (0,0003% БДП).

The Budgetary environmental fund of the Autonomous Province of Vojvodina collects fees for using the fishing area (100% of the fee amount), which amount to RSD 14.09 million (0.0003% of GDP).

Слика 5. Приходи буџетског фонда Аутономне Покрајине Војводине од накнада
Figure 5. Revenues of the budgetary fund of the AP Vojvodina from collected fees

У буџетским фондovima за животну средину локалних самоуправа прикупљају су накнаде за: загађивање животне средине; за супстанце које оштећују озонски омотач и пластичне кесе; за емисије и одложени отпад (40% висине накнада) и накнаде за заштиту и унапређивање животне средине (100% висине накнаде), и приход је 4,40 милијарди динара (0,08 % БДП).

Local budgetary funds collect fees for: pollution of the environment; for ozone-depleting substances and plastic bags; for emissions and disposed waste (40% of the amount of fees) and fees for environmental protection and improvement (100% of the fee amount), and revenue is 4.40 billion dinars (0.08 % of GDP).

На основу извештаја локалних самоуправа о коришћењу средстава буџетских фондова

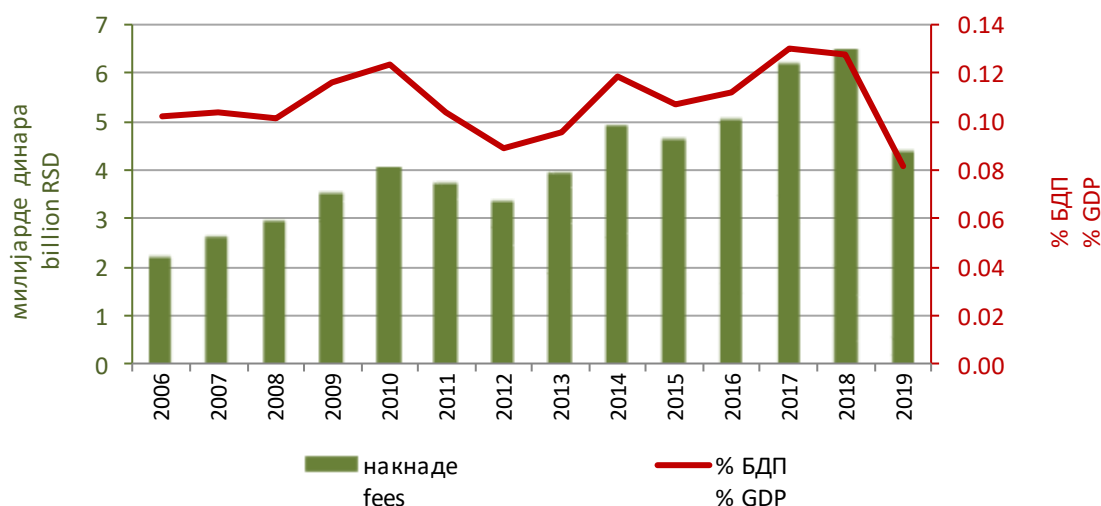

поднетих Министарству заштите животне средине, у 2019. години су локалне самоуправе потрошиле 4,91 милијарди динара. (Слика 6).

Ова разлика између прихода и расхода је резултат неутрошених средстава из претходне године. Највише су уложили Пожаревац и Београд, респективно 1.041,8 и 889,1 милион динара. Потребно је нагласити да је ове године Министарство заштите животне средине успело по први пут да прикупи Извештаје од свих 147 локалних самоуправа.

Based on reports of local self-governments on the use of budgetary funds submitted to the Ministry of Environmental Protection, those self-governments spent 4,91 billion RSD. billion dinars. (Figure 6).

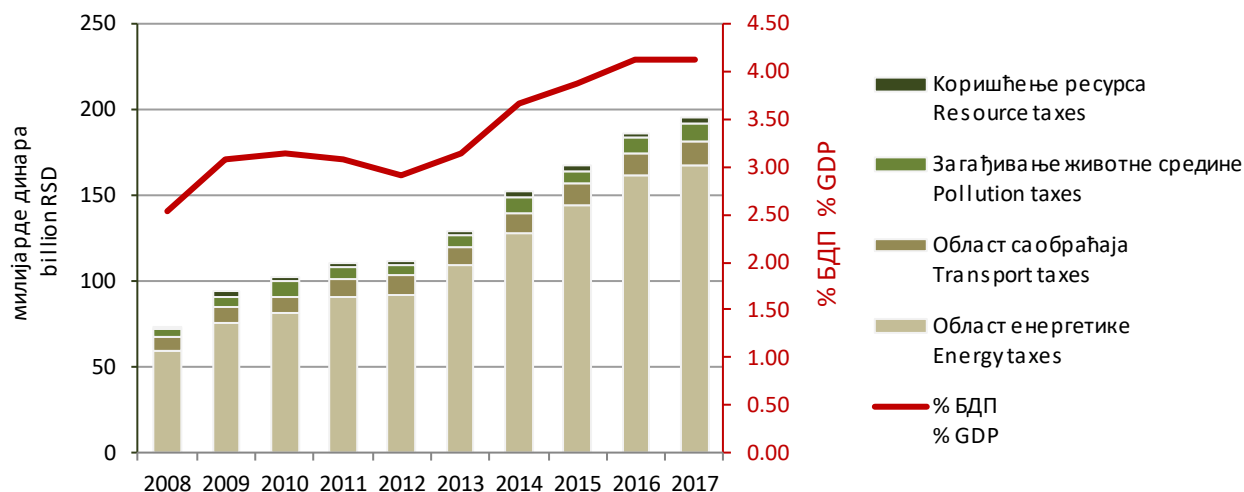
The difference in income and expenses is due to unspent resources from last year. The cities of Požarevac and Belgrade have invested the most, 1.041,8 and 889,1 million RSD respectively. It should be noted that this year is the first time that the Ministry of Environmental Protection has successfully collected Reports from all 147 local self-governments.

Слика 6. Приходи локалне самоуправе од накнада
Figure 6. Revenues of local self-government from collected fees

Републички завод за статистику обрачунава порезе у области животне средине, који према методологији Еуростата обухватају четири врсте пореза (Слика 7). Приходи од ових пореза су приходи државних институција и организација, на различитим нивоима власти, односно само део тих прихода је приход буџетских фондова за животну средину на свим нивоима.

The Statistical Office of the Republic of Serbia calculates environmental taxes, which, according to the Eurostat methodology, comprise four types of taxes (Figure 7). Revenues from these taxes are income of state institutions and organisations at different governmental levels, and only a part of these revenues makes the income of budget environment funds at all levels.

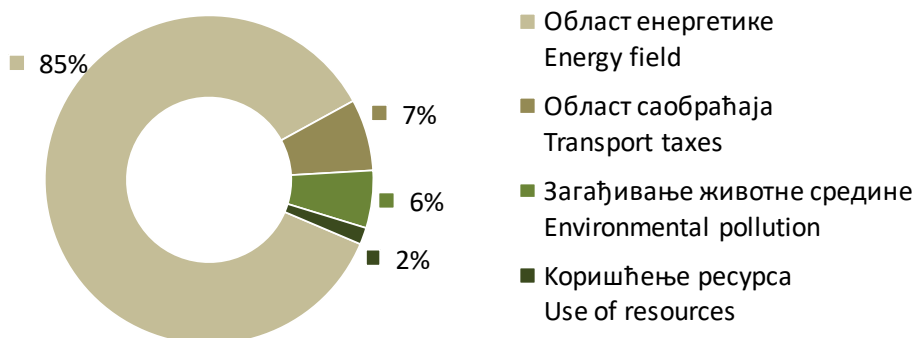
Слика 7. Приходи од пореза у области животне средине, по врстама пореза (Извор: РЗС)
 Figure 7. Environmental tax revenue by tax type (Source: SORS)

Према последњим подацима који су за 2017. годину, приходи од пореза износили су 195,91 милијарду динара, што је чинило 4,12% БДП. Енергетски порези, који константно доминирају у посматраном периоду, 2017. године су 167,78 милијарди динара, а порези у области саобраћаја 13,81 милијарди динара. Порези за загађивање животне средине износе 11,07 милијарди динара, а за коришћење ресурса 3,24 милијарде динара, што сумарно, за ове две врсте пореза, приближно одговара износу накнада за заштиту животне средине у 2017. години (слике 7. и 8).

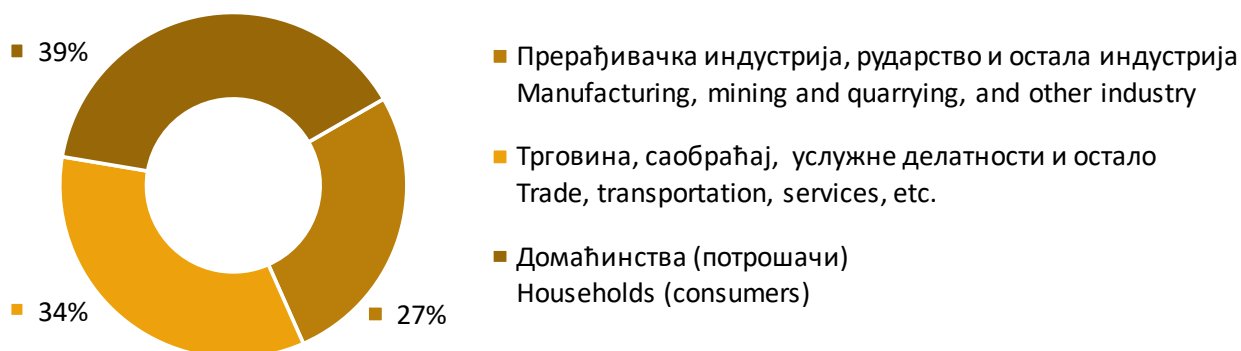
Са становишта врста институционалних јединица које плаћају порез, највећи део пореза у 2017. години платила су домаћинства као потрошачи (76,43 милијарде динара). Укупно прерађивачка индустрија, рударство, грађевинарство и остала индустрија је платила 52,34 милијарде динара, а све остале услужне делатности, саобраћај, трговина и друге делатности укупно 67,14 милијарде динара (слика 9).

According to the latest data from 2017, incomes from taxes were 195,91 billion RSD, which amounted to 4,12% GDP. Energy taxes, which constantly dominate the observed period, were 167,78 billion RSD, and traffic taxes 13,81 billion RSD. Taxes for the pollution of the environment were 11,07 billion RSD, and for resource utilization 3,24 billion RSD, which, totaled for these two types of taxes, is approximately the same amount as in 2017 (figures 7 and 8).

From the point of view of types of institutional units that pay taxes, most of taxes in 2017 were paid by households as consumers (76,43 billion RSD). In total the processing industry, mining, construction and other industries paid 52,34 billion RSD, and all other service activities, traffic, trade and other activities 67,14 billion RSD (figure 9).

Слика 8. Структура прихода од пореза у области животне средине 2019. године
Figure 8 The structure of environmental tax revenue in 2019

Слика 9. Структура институционалних јединица које плаћају порез
Figure 9 The structure of types of institutional units that pay taxes

Извор података: Управа за Трезор, Министарство заштите животне средине, Републички завод за статистику.
Data source: Directorate for Treasury, Ministry of Environmental Protection, Statistical Office of the Republic of Serbia

Улагања привредних сектора у заштиту животне средине

Investments economic sectors in environmental protection

Кључне поруке:

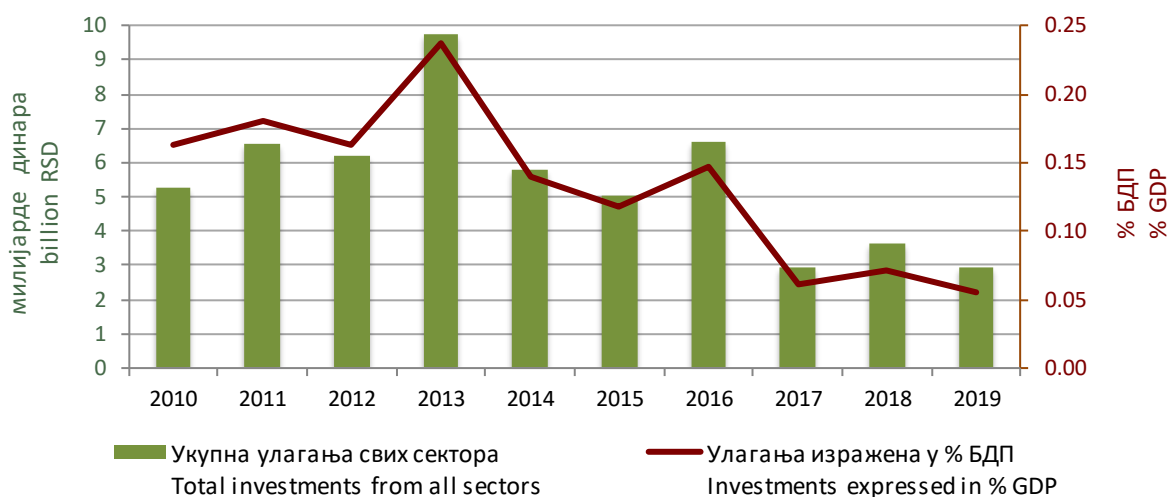
- Процењена улагања привредних сектора 2019. године износила су 2,96 милијарде динара, односно (0,05% БДП);
- У односу на укупна средства, највећи удео има сектор Енергетике и рударства са 85,9%.

Key messages:

- Investments from economic sectors amounted to RSD 2.96 billion in 2019, i.e. (0.05% GDP);
- Compared to total funds, the largest share goes to Energy and Mining with 85.9%.

Индикатор приказује улагања привредних сектора у заштиту животне средине. То је један од показатеља одговора државе који указује да привредни сектори сагледавају економске користи од улагања у заштиту животне средине.

The indicator demonstrates corporate investments into environmental protection. It is one of the indicators of the state response, which points out that economic sectors observe economic benefits from investments into environmental protection.

Слика 10. Укупна улагања привредних сектора у заштиту животне средине
 Figure 10. Total investments from economic sectors into environmental protection

Према расположивим подацима и у складу са ревидираним начином прорачуна индикатора од 2018. године, улагања привредних сектора директно или индиректно у заштиту животне средине, у 2019. години износила су 2,96 милијарди динара, односно 0,05 % БДП. Под индиректним улагањем су обухваћена средства за унапређење енергетске ефикасности, као и одрживо управљање шумама и пољопривредним земљиштем (Слика 10).

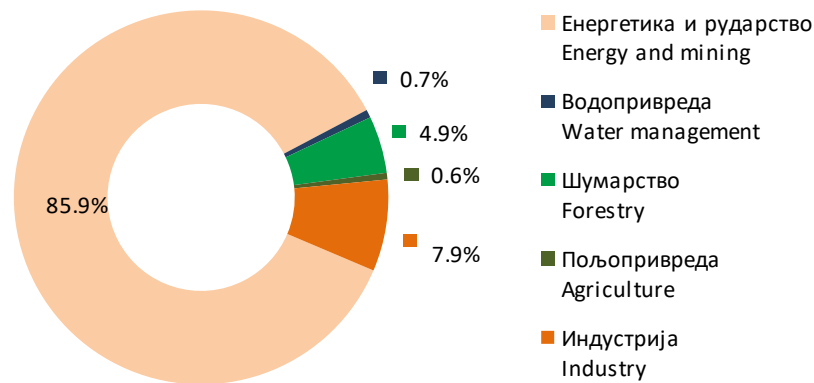
According to available data and in accordance with the revised method of calculating the indicators since 2018, the investments from different economic sectors into environmental protection, whether directly or indirectly, amounted to RSD 2.96 billion in 2019 (0.05% GDP). Under indirect investment are encompassed the resources for the improvement of energy efficiency, as well as sustainable management of forests and agricultural land. (Figure 10).

Приметне су значајне осцилације током посматраног периода, које су највише условљене променом улагања сектора

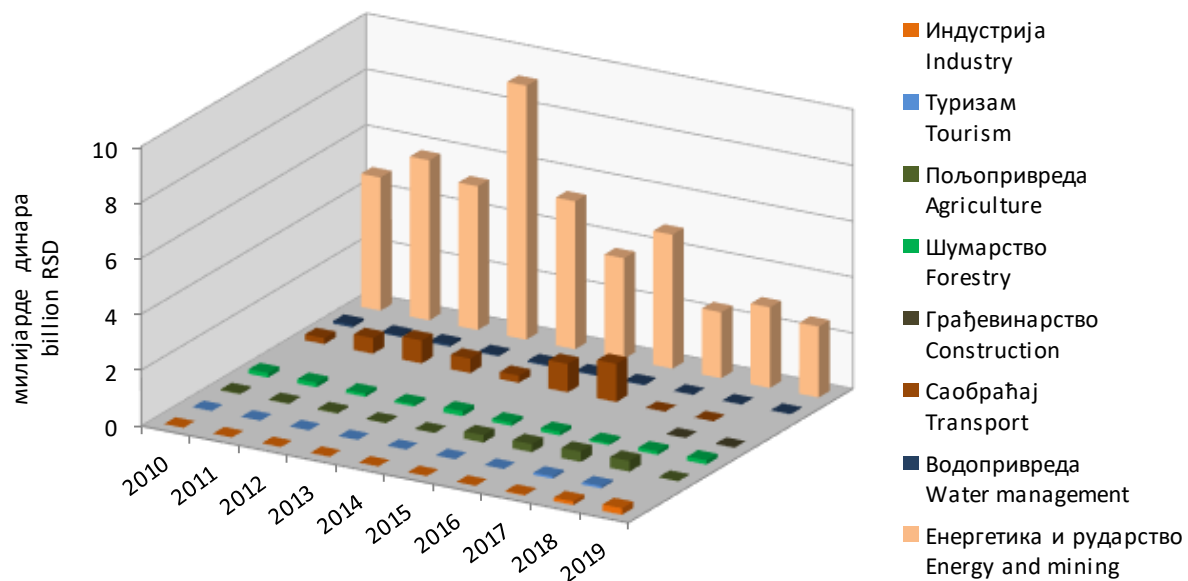
Significant oscillations can be noted during the observed period, which are mostly conditioned by the change of investments in the environmental

енергетике, односно предузећа ЈП Електропривреда Србије и Нафтне индустрија Србије у заштиту животне средине. У 2019. години, као и претходних година, највише је допринео сектор Енергетике и рударства са 2,54 милијарде динара (Слика 11).

protection from the energy sector, namely the companies the Public Enterprise Electric Power Industry of Serbia and NIS Group. In 2019, like in the previous years, the highest contribution was from the sector of Energy and mining with 2,54 billion RSD (Figure 11).

Слика 11. Структура средстава 2019. године
Figure 11. Structure of funds in 2019

Слика 12. Улагања привредних сектора у заштиту животне средине од 2010-2019. године
Figure 12. Investments from economic sectors into environmental protection in the period 2010-2019

На слици 12 приказана су улагања привредних сектора за период 2010-2019. године. Према расположивим подацима, могу се анализирати укупна улагања сектора, али не и структура извора тих средстава. Односно, нема потпуних података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из кредита и донација и друго.

Figure 12 shows the investment from economic sectors for the period 2010-2019. According to available data, total investments can be analysed, but not the structure of the sources of these funds. This means that there is no complete data on how much was invested from the budget, or from own revenues, loans, donations or other sources.

Извор података: Министарство заштите животне средине; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Управа за шуме; Републичка дирекција за воде; Управа за аграрна плаћања; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде.

Data source: Ministry of Environmental Protection, Ministry of Trade, Tourism and Telecommunication, Forest Directorate, Water Directorate, Ministry of Mining and Energy, Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, Ministry of Economy.

Средства за субвенције и друге подстицајне мере

Funds for subsidies and other incentives

Кључне поруке:

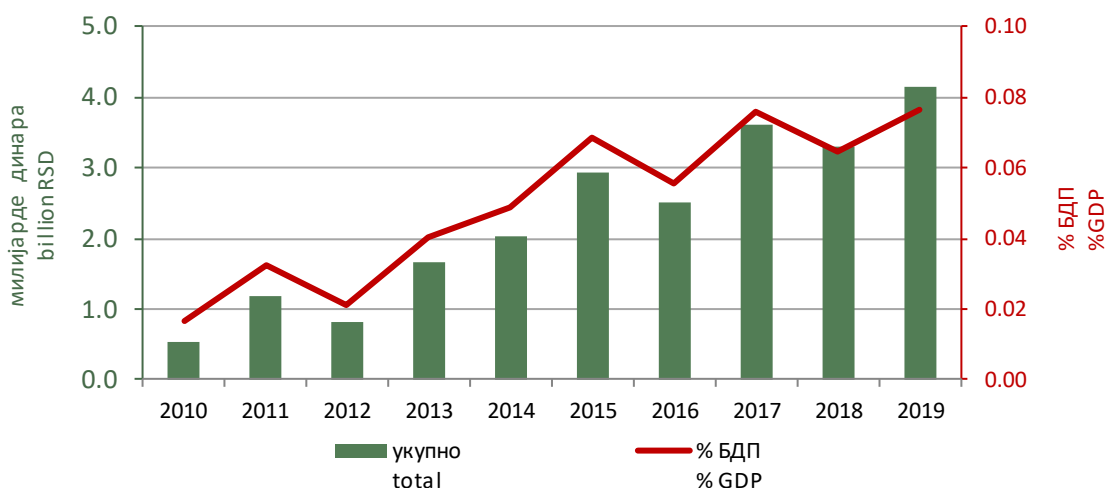
- Додељена подстицајна средства и субвенције 2019. су процењена на 4,15 милијарди динара, односно 0,08 % БДП;
- У структури ових средстава највећи удео имају подстицаји за поновну употребу и искоришћење отпада од 79,9 %.

Key messages:

- Allocated incentives and subsidies amounted to RSD 4.15 billion in 2019, i.e. (0.08 % GDP);
- The largest share in the structure of these funds belongs to incentives for reuse and waste utilization in the amount of 79.9 %.

Индикатор прати економске подстицаје државе у области заштите животне средине. То су економски инструменти који привредним субјектима и грађанима указују да постоје и економске користи од улагања у заштиту животне средине.

The indicator follows state incentives in the area of environmental protection. These are economic instruments that indicate to companies and citizens that environmental investments generate benefits.

Слика 13. Додељена средства

Figure 13. Allocated funds

Према расположивим подацима и у складу са ревидираним начином прорачуна индикатора у 2019. години, подстицајних средстава, субвенција и дотација за заштиту животне средине додељено је укупно 4,15 милијарди динара, што износи 0,08 % БДП.(Слика 13).

Највећа подстицајна средства доделило је Министарство заштите животне средине – Зелени фонд Републике Србије за поновну употребу и искоришћење отпада (рециклажној индустрији) у износу од 3,31 милијарде динара и Министарство заштите животне средине као и подршку раду Заводу за заштиту природе Србије и Директорат за радијациону и

According to available data and in accordance with the revised method of calculating the indicators for 2019, allocated incentives, subsidies and donations for environmental protection amounted to a total of RSD 4.15 billion, which equals 0.08 % of GDP (Figure 13).

The largest incentive funds were awarded by the Ministry of Environmental Protection - Green Fund of the Republic of Serbia for the reuse and utilization of waste (recycling industry) in the amount of RSD 3.31 billion and Ministry of Environmental Protection as well as support to work of the Institute for Nature Conservation and Serbian Radiation and Nuclear Safety and

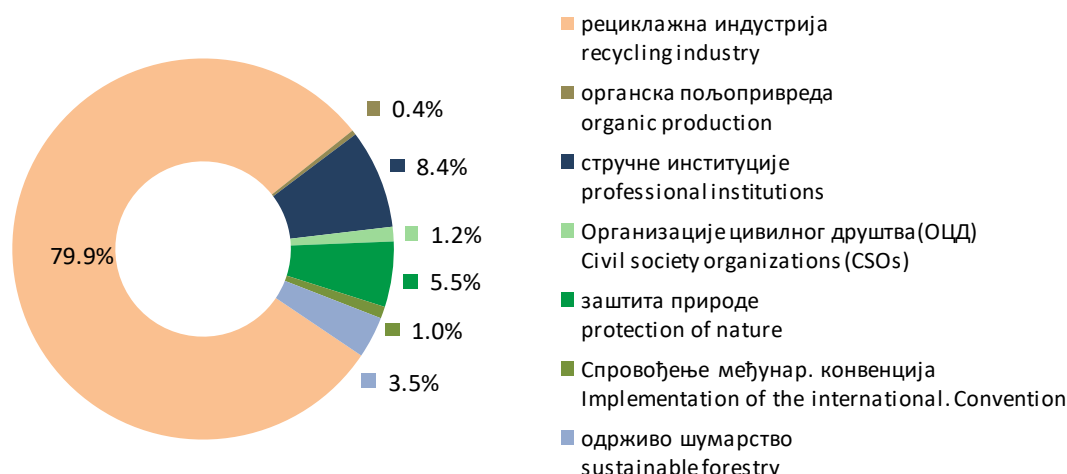

нуклеарну сигурност и безбедност Србије (348,4 милиона динара). Подстицаје и субвенције за заштиту природе у износу од 229,98 милиона динара доделили су Министарство заштите животне средине и Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине АП Војводине, а за одрживи развој шума (146,2 милиона динара) је доделио Буџетски фонд за шуме Републике Србије.

Остале субвенције, дотације и подстицајна средства доделили су Министарство заштите животне средине, Зелени фонд Републике Србије, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине АП Војводине. (Слика 14).

Security Directorate (RSD 348.4 million). Incentives and subventions for nature protection, in the amount of 229,98 million RSD, were granted by the Ministry of Environmental Protection and Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina, and for the sustainable development of forests, the amount of 146,2 million RSD, was granted by the Budgetary Fund for Forests.

Other subventions, donations and incentives were granted by the Ministry of Environmental Protection, Зелени фонд Републике Србије, Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management, Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina. (Figure 14).

Слика 14. Структура средстава 2019. године
 Figure 14. Funds structure in 2019

Потребно је нагласити да су средства Министарства заштите животне средине и Покрајинског секретаријата за урбанизам и заштиту животне средине, из којих су додељене субвенције и дотације, већ наведена у оквиру издатака из буџета, као и да су средства Зеленог фонда наведена у оквиру прихода од накнада. Стога субвенције и дотације које су доделиле ове институције не треба посматрати као део укупних средстава за финансирање заштите животне средине, већ само као економске инструменте за заштиту животне средине. Део укупних средстава за финансирање заштите животне средине чине субвенције и подстицаји Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Буџетског фонда за шуме, што

It should be noted that the funds of the Ministry of Environmental Protection and the Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection, from which they were granted subsidies and incentives, already indicated in the budget outlay, as well as that the Green Fund's appropriations are listed within fee income. Therefore, these subsidies and incentives should not be seen as part of the total funds for financing environmental protection, but only as economic instruments for environmental protection. Part of the total funds for financing environmental protection consists of subsidies and incentives from the Ministry of Agriculture, Forestry and Water Management and Budgetary Fund for Forests, which amounts

износи 318 милиона динара, односно 10,5 % укупних подстицајних средстава, субвенција и дотација.

to RSD 318 million, or 10.5% of the total incentive funds and subsidies.

Извор података: Министарство заштите животне средине; Министарство трговине, туризма и телекомуникација; Управа за шуме; Дирекција за воде; Управа за пољопривредно земљиште; Министарство рударства и енергетике; Министарство грађевинарства, саобраћаја и инфраструктуре; Министарство привреде, Покрајински секретаријат за урбанизам и заштиту животне средине Аутономне Покрајине Војводине

Data source: Ministry of Environmental Protection, Ministry of Trade, Tourism and Telecommunication, Forest Directorate, Water Directorate, Управа за пољопривредно земљиште, Ministry of Mining and Energy, Ministry of Construction, Transport and Infrastructure, Ministry of Economy, Provincial Secretariat for Urban Planning and Environmental Protection of the Autonomous Province of Vojvodina.

Међународне финансијске помоћи

International financial support

Кључне поруке:

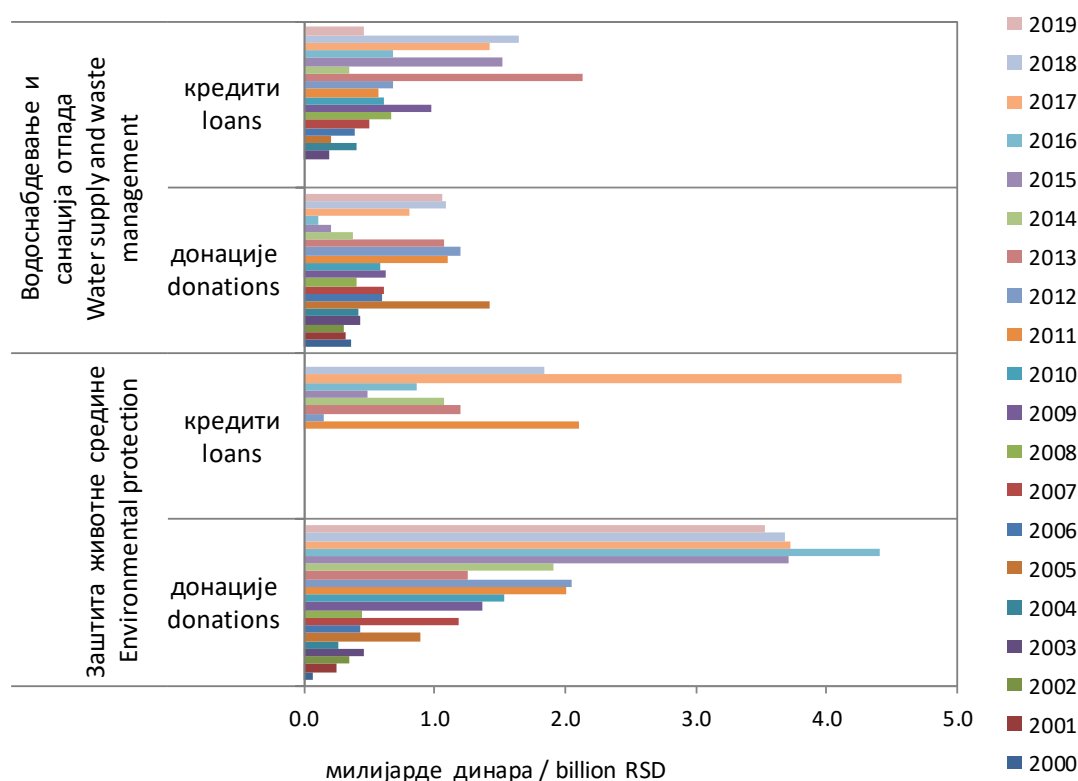
- Донације за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада" су за 2019. годину процењене на 4,6 милијарди динара (0,08 % БДП), а кредити су процењени на 465 милиона динара (0,01 % БДП);
- Највећи донатори су Немачка са 2,1 милијарде динара, ЕУ са 1,9 милијарде динара и Шведска са 448 милиона динара.

Key messages:

- Donations for "Environmental protection" and "Water supply and waste management" were estimated in 2019 to RSD 4.6 billion (0.08% GDP), and loans were estimated at RSD 465 million (0.01 % GDP);
- The greatest donors are Germany with RSD 2,1 billion, European Union with RSD 1.9 billion and Sweden with RSD 448 million.

Индикатор приказује међународне финансијске помоћи - донације и кредити секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада".

The indicator shows international financial support – donations and loans for sectors of "Environmental protection", "Water supply and waste management".

Слика 15. Међународне финансијске помоћи (донације и кредити) за секторе "Заштита животне средине" и "Водоснабдевање и санација отпада"

Figure 15. International financial support (donations and loans) for sectors of "Environmental protection", and "Water supply and waste management"

Према проценама ИСДАКОН базе података Министарства финансија, процењене вредности укупне међународне финансијске

According to the ISDAKON database of the Ministry of Finance, the estimated value of total international financial support for the sectors of

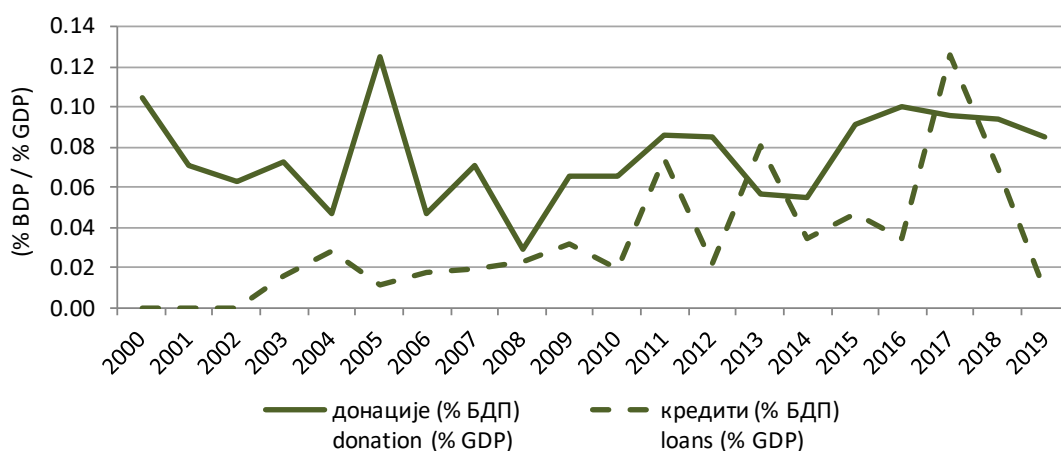

помоћи за секторе Заштита животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада, у 2019 години износе 5,4 милијарде динара. Од тога су за Заштиту животне средине донације 3,5 милијарде динара, а није било кредита. За Водоснабдевања и санацију отпада донације износе 1,1 милијарди динара, а кредити 465,2 милиона динара (Слика 15).

Изражено кроз бруто домаћи производ, вредност укупне међународне финансијске помоћи је 0,09% БДП, а само донације износе 0,08% БДП (Слика 16).

Environmental protection and Water supply and waste management in 2019 amounted to RSD 5.4 billion. Out of this amount, RSD 3.5 billion was allocated to the Environmental protection, while there were no loans. For the Water supply and waste management donations amounted to RSD 1.1 billion, while loans reached RSD 465.2 billion (Figure 15).

Expressed through gross domestic product, the value of total international financial support was 0.09 % GDP, with donations amounting to 0.08 % GDP (Figure 16).

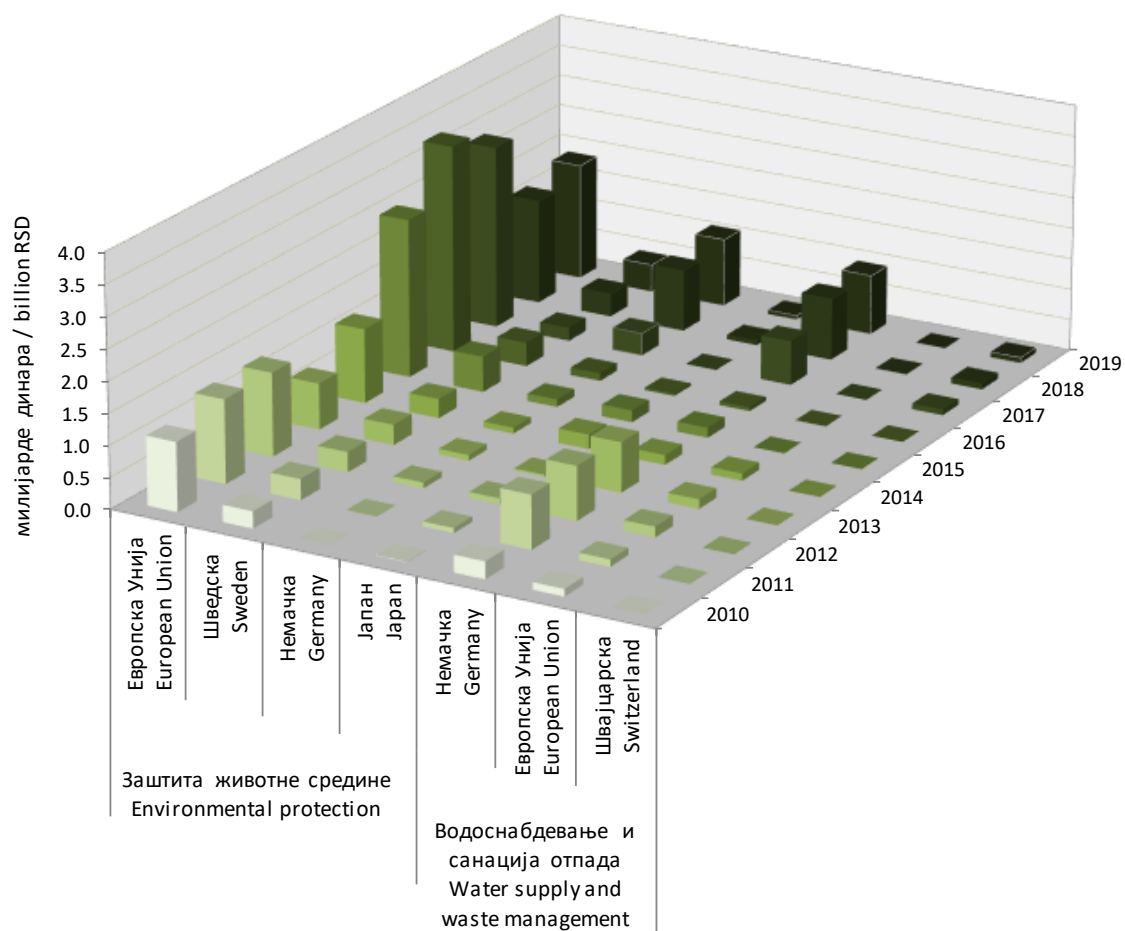

Слика 16. Међународне финансијске помоћи за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санација отпада, изражено у % БДП

Figure 16. International financial support to Environmental protection, and Water supply and waste management expressed in % GDP

У 2019. години највећи донатори за сектор Заштита животне средине су Европска унија и Савезна Република Немачка са респективно 1,9 и 1,1 милијарди динара, као и Краљевина Шведска са 448 милиона динара, а за сектор Водоснабдевање и санација отпада је Савезна Република Немачка са 996 милиона динара (Слика 17).

In 2019, the largest donors for the sector of Environmental protection were the European Union and the Federal Republic of Germany with RSD 1.9 and 1.1 billion respectively, as well as the Kingdom of Sweden with RSD 448 million, while for Water supply and waste management, the Federal Republic of Germany with RSD 996 million (Figure 17).

Слика 17. Највећи донатори за Заштиту животне средине и Водоснабдевање и санацију отпада
 Figure 17. Biggest international donors to Environmental protection and Water supply and waste management

Извор података: Министарство финансија и ИСДАКОН база података

Data source: Ministry of Finance and ISDAKON database

Инвестиције и текући издаци

Investments and current expenditures

Кључне поруке:

- Укупни износ средстава за инвестиције и текуће издатке у 2018. износио је 38,27 милијарди динара, односно 0,8% БДП;
- Највише је инвестирано (3,14 милијарде динара) и највећи су били текући издаци (21,30 милијарди динара) за управљање отпадом.

Key messages:

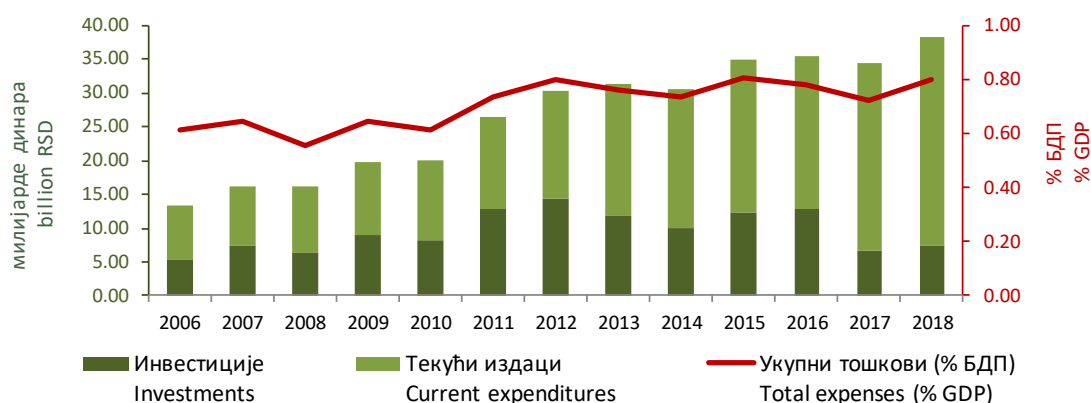
- Total amount of investment funds and current expenditures in 2018 amounted to RSD 38.27 billion, or 0.8% GDP;
- The greatest investments (RSD 3.14 billion), and the highest current expenditures (RSD 21.30 billion) were for waste management.

Инвестиције за заштиту животне средине обухватају улагања која се односе на активности заштите животне средине (методе, технологије, процесе, опрему и њихове делове и сл.), у циљу сакупљања, третмана, праћења и контроле, смањења, спречавања или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из пословања.

Текући издаци за заштиту животне средине обухватају трошкове радне снаге, издатке за рад, одржавање опреме и плаћања трећим лицима за услуге за заштиту животне средине, у циљу спречавања, смањења, третмана или уклањања загађења или било које друге деградације животне средине која произилази из активности пословања.

Investments into environmental protection include investments in environmental protection activities (methods, technologies, processes, equipment and parts thereof, etc.), aimed at collecting, treating, monitoring and controlling, reducing, preventing or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

Current expenditures for environmental protection include labor expenditures, expenditures for operation and maintenance of environmental protection equipment and payments to third parties for environmental services aimed at preventing, reducing, treating or removing pollution or any other environmental degradation resulting from business activities.

Слика 18. Инвестиције и текући издаци (2006-2018. године)

Figure 18. Investments and current expenditures (2006-2018)

Прелиминарни подаци укупних трошкова (укупна средства за инвестиције и текуће издатке) у 2018. години износе 38,27 милијарди динара. Од тога, инвестиције су износиле 7,44 милијарде динара, а текући издаци 30,83 милијарде динара (Слика 18). Укупна средства

Preliminary data of the total amounts of investments and current expenditures in 2018 amounted to RSD 38.27 billion. Out of this, investments amounted to RSD 7.44 billion, and current expenditures to RSD 30.83 billion (Figure 18). Total amounts of investments and current

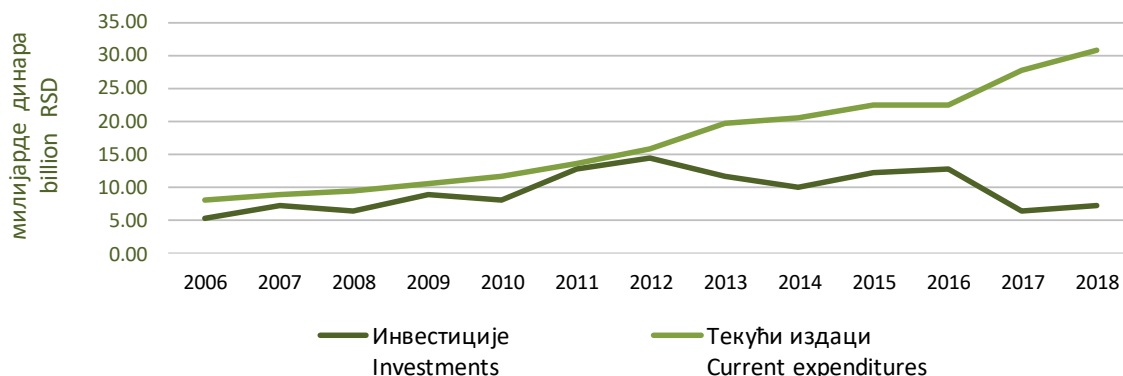

за инвестиције и текуће издатке су повећани у односу на 2017. годину за 11,2%.

Анализирајући тренд инвестиција и текућих издатака, уочава се да се текући издаци константно повећавају, а да инвестиције након 2012. године опадају (Слика 19).

expenditures increased by 11.2% compared to 2017.

Analyzing the trend of investments and current expenditures, it is noted that current expenditures are constantly increasing and that after 2012 the investments are declining (Figure 19).

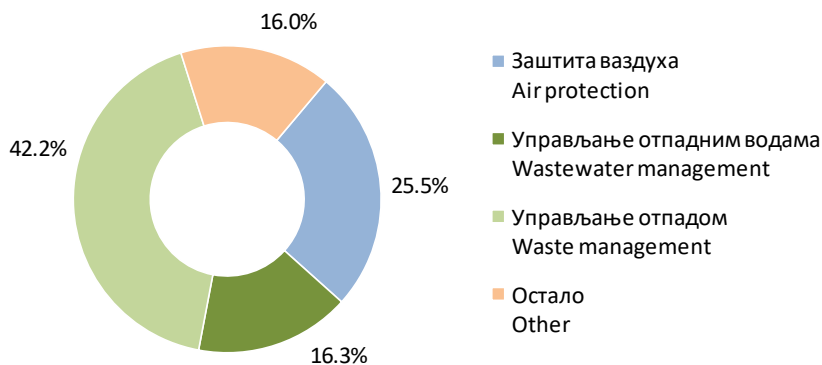

Слика 19. Трендови инвестиција и текућих издатака (2006-2018. године)

Figure 19. Trends in investments and current expenditures (2006-2018)

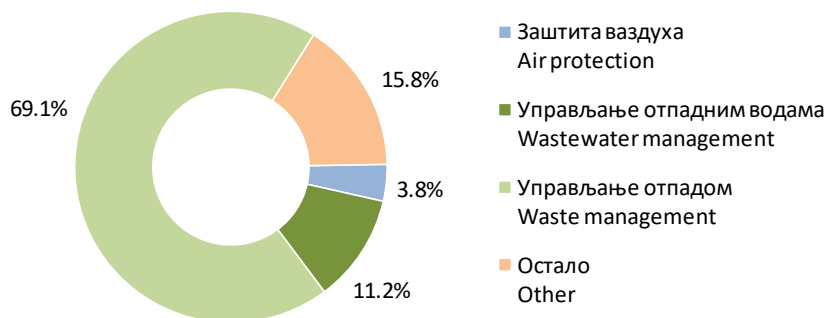
Током 2018. године у управљање отпадом највише је инвестирано (3,14 милијарде динара), а и највећи су били текући издаци (21,30 милијарди динара), што је приказано на сликама 20 и 21.

During 2018, the most were invested in waste management (RSD 3.14 billion) and it had the highest current expenditures (RSD 21.30 billion), as presented in Figures 20 and 21.

Слика 20. Структура инвестиција 2018. године

Figure 20. Structure of investments in 2018

Слика 21. Структура текућих издатака 2018. године

Figure 21. Structure of current expenditures in 2018

У структури инвестиција за заштиту животне средине у секторима индустрије (Рударство; Прерађивачка индустрија; Снабдевање електричном енергијом, гасом и паром) удео за превенцију загађења животне средине износио је 15,9% (0,49 милијарди динара), док су инвестиције за третман насталог загађења износиле 84,1% (2,62 милијарде динара).

Према подацима Републичког завода за статистику, могу се анализирати укупне инвестиције и текући издаци, али не и структура извора тих средстава. Односно, нема података колико је инвестирано из буџета, или из сопствених прихода, односно из међународних кредита и донација.

Извор података: Рачуни издатака за заштиту животне средине и Саопштење број 309 од 20.11.2019, Републички завод за статистику.

In the structure of environmental investments in the sectors of industry (Mining; Manufacturing; Electricity, gas, steam and air conditioning supply), the share of environmental pollution prevention was 15.9% (RSD 0.49 billion), while investments for treatment of incurred pollution amounted to 84.1% (RSD 2.62 billion).

According to the Statistical Office of the Republic of Serbia, investments and current expenditures for environmental protection can only be analysed in total, but the structure of funds sources cannot, as there is no data on how much was invested from the budget, or from own revenues, international loans and donations.

Data source: Environmental protection expenditure accounts and Announcement number 309 from 20.11.2019, Statistical Office of the Republic of Serbia.

Закључак

Извештај о економским инструментима заштите животне средине садржи релевантне податке и информације, који су утемељени на званичним подацима државних институција, научних и стручних организација. На тај начин Извештај постаје важан алат за доносиоце одлука који учествују у планирању и доношењу стратешких докумената заштите животне средине. Очекивани ефекти донетих мера приказаће се у наредним извештајима.

Најважније карактеристике 2019. године су:

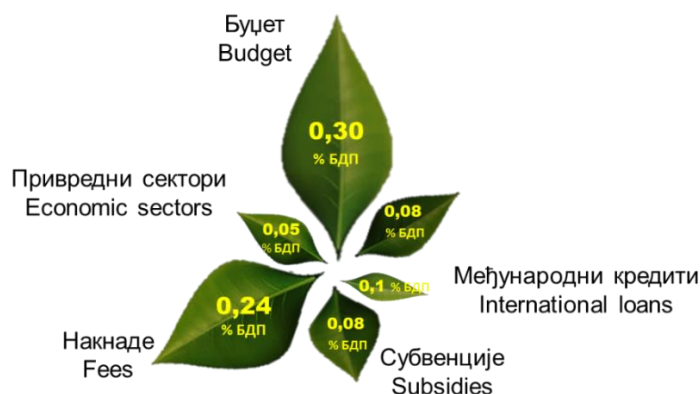
- Издаци из буџета износе 0,3% БДП;
- Приходи од накнада су 12,85 милијарди динара (0,24% БДП); Највећи удео од 48,8% имају накнаде од емисија SO₂, NO₂, прашкастих материја и одложеног отпада (6,27 милијарди динара),
- Улагања привредних сектора, на основу расположивих података, су 2,96 милијарде динара. (0,05% БДП) Највеће учешће имају Енергетика и рударство са 85,9%;
- Донације су биле 4,6 милијарди динара (0,08% БДП), а кредити 465 милиона динара (0,01% БДП). Највећи донатори су Немачка са 2,1 милијарде динара, ЕУ са 1,9 милијарде динара и Шведска са 448 милиона динара;
- Додељене субвенције и подстицајна средства на основу расположивих података, су износила 4,15 милијарди динара (0,08% БДП), а највеће учешће имају подстицаји за поновну употребу и искоришћење отпада од 79,9 %.

Conclusion

The report on environmental economic instruments contains relevant data and information, based on official data received from state institutions, scientific and professional organizations. In this way, the report becomes an important tool for decision-makers who participate in the planning and adoption of environmental strategic documents. The expected effects of the adopted measures will be monitored in the next reports.

The most important features of 2019 are:

- Budget expenditures amount to 0.3% of GDP;
- Revenues from fees amount to RSD 12,85 billion (0.24% of GDP); The largest share of 48.8% belongs to fees for emissions of SO₂, NO₂, particulates and disposed waste (RSD 6.27 billion),
- Investments from economic sectors, based on the available data, amount to RSD 2.96 billion (0.05% of GDP). The largest share of the Energy and Mining amounts to 85.9%;
- Donations were RSD 4.6 billion (0.08% of GDP), and loans RSD 24,873 million (0.01% of GDP). The largest donors are Germany with RSD 2,1 billion, European Union with RSD 1.9 billion and Sweden with RSD 448 million;
- Grants and subsidies, based on the available data, amounted to RSD 4.15 billion (0.08% of GDP), and the largest share belongs to incentives for reuse and waste utilization in the amount of 79.9 %.

Слика 22. Економски инструменти у Републици Србији 2019. (у% БДП)

Figure 22. Economic instruments in the Republic of Serbia in 2019 (in % GDP)

Имајући у виду значај који очување животне средине има на друштво као целину и на сваког појединца, посебно у предстојећем процесу придруживања ЕУ где је ова област високог приоритета, потребно је уложити још више напора на свим нивоима друштвене заједнице да би се достигли потребни циљеви. Агенција за заштиту животне средине, у оквиру својих законских надлежности, наставља да буде један од предводника ове мисије. У том правцу Агенција улаже велике напоре који из године у годину резултирају повећањем прикупљених, обрађених и објављених података у свим областима животне средине на националном нивоу, као и достављањем података у процесу извештавања Европске агенције за животну средину (ЕЕА) и других међународних институција.

Овом Извештају су допринеле и институције са којима Агенција има дугогодишњу сарадњу, а велику захвалност дугујемо и свим колегама и сарадницима са којима размењујемо професионалне дилеме и чија су нам искуства и знања помогла у његовој изради.

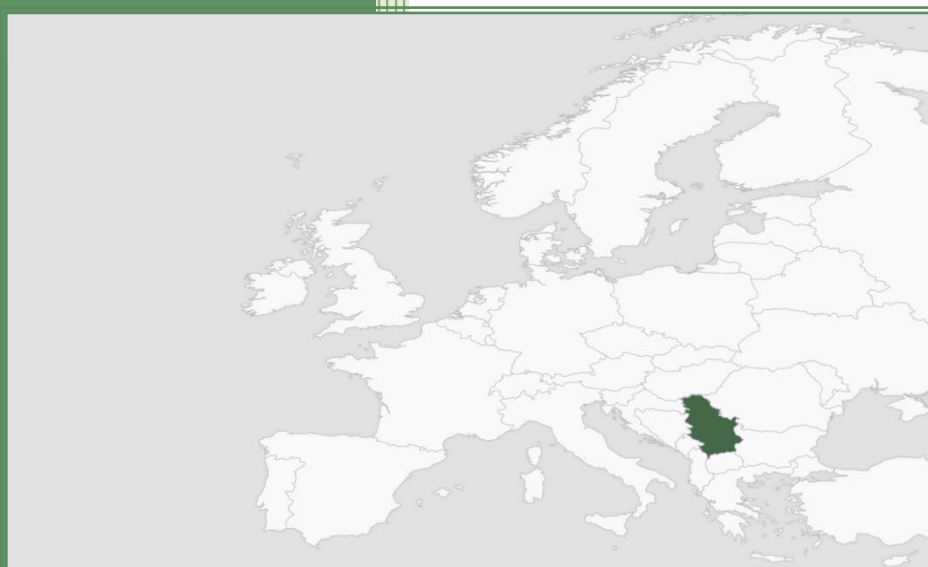
Bearing in mind the importance of preserving the environment has on society as a whole and every individual, especially in the upcoming process of joining the EU where this field is of high priority, it is necessary to invest more effort in all levels of the community, in order to reach needed goals. The Environmental Protection Agency, within its legal jurisdiction, continues to be one of the leaders in this mission. The Agency is making great efforts towards this goal, and every year the results are an increase in collected, processed and published data in all sectors of the environment on the national level, as well as providing data in the reporting process of the European Environmental Agency (EEA) and other international institutions.

This Report has notable contributions from institutions with which the Agency has a long-standing collaboration. We owe a great deal of gratitude to all colleagues and associates with whom we exchange professional dilemmas and whose experiences and knowledge have helped us in creating this Report.

Republic of Serbia
Ministry of Environmental Protection
ENVIRONMENTAL PROTECTION AGENCY

Република Србија
Министарство заштите животне средине
АГЕНЦИЈА ЗА ЗАШТИТУ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ

Служба

Agency for Environmental Protection

10a Žabljačka
11160 Belgrade

Phone: (+381) (0)11 6356770
Fax: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs

Агенција за заштиту животне средине

Жабљачка 10а
11160 Београд

Тел: (+381) (0)11 6356770
Факс: (+381) (0)11 2861-065

E-mail: office@sepa.gov.rs
Web: www.sepa.gov.rs